

A BÁRÁNYHIMLŐRŐL

A bárányhimlő az egyik leggyakoribb fertőző betegség Magyarországon

Évre évre a bárányhimlő okozza a legtöbb fertőző megbetegedést Magyarországon. Az emberek 85-90%-a még gyerekkorban átesik a fertőzésen. A jellegzetes, hólyagos kiütéssel járó, lázas megbetegedést még ma is sokan tartják ártalmatlan gyermekbetegségnek. A betegség korántsem csak serdülőkorban és a felnőttek esetén jár kockázattal, gyermekkorban is gyakoriak a komplikációk. Egy 16 éven aluliak körében végzett átfogó német tanulmány szerint a bárányhimlő szövődményei leggyakrabban bölcsődés- és óvodáskorban lépnek fel, a szövődményes betegek életkori mediánja 3,3 év volt. A kórházi ápolásra is szoruló gyermekek 77%-a teljesen egészséges volt a bárányhimlő előtt.¹ Egy hazai adatgyűjtés szerint 2005-2006-ban a bárányhimlővel összefüggésbe hozható kórházi ápolások száma meghaladta az 1600-at.²

A bárányhimlő a fogékony egyénekre rendkívül ragályos: cseppfertőzéssel terjed, és használati tárgyak is közvetíthetik. A lappangási idő - körülbelül 14-21 nap - után jelentkeznek az első kiütések. A beteg azonban már 1-2 nappal a jellegzetes foltok megjelenése előtt is fertőz, általában a kiütéses szakasz 7. napjáig.

A szövődmények kockázata miatt érdemes megelőzni a bárányhimlőt

A legtöbb esetben a bárányhimlő komplikációk nélkül átvészeltető és enyhe lefolyású betegség, előre azonban nem kiszámítható, hogy kinek lesznek szövődményei. A bárányhimlőre - egyébként egészségesekben - igazán hatékony gyógyszer nincs (vírusellenes készítmény indokolt esetben adható). A fertőzött beteg immunrendszere küzd meg a betegséggel, ezért a bárányhimlő lezajlása után is egy-két hónapig a sejtes immunválasz meggyengülésével kell számolni.

Leggyakoribb szövődménye a bőr felülfertőződése, ami az akár életre szóló hegek hátrahagyásán kívül a bőralatti szövetek elhalását és életveszélyes toxikus shock szindrómát okozhat, de ezen kívül mozgáskoordinációs és beszédzavarral járó kisagyi gyulladás, agyvelőgyulladás, tüdőgyulladás, szívizomgyulladás és más komplikációk is (pl. Reye szindróma) felléphetnek a betegség következményeként.

A bárányhimlő vírusával szemben fokozott veszélynek vannak kitéve a várandós édesanyák és az újszülöttjeik, az immunhiányos emberek, a gyerekekkel foglalkozó pedagógusok és az egészségügyben dolgozók.

A bárányhimlő vírusa felelős az övsömör kialakulásáért is

A bárányhimlő átvészeltése életre szóló védettséggel jár ugyan, de ez az immunitás az évek múlásával megkopik. A bárányhimlőn átesettek szervezetében még hosszú évekig lappang a vírus a gerincoszlop melletti idegdúcokban, és az immunitás gyengülésével - főleg idősebb korban, daganatos megbetegedés, AIDS, kemoterápia esetén - a fertőzés övsömör formájában jelentkezik.

¹ Liese et al. The Burden of Varicella Complications Before the Introduction of Routine Varicella Vaccination in Germany, PIDJ, 2008 (27):119-124

² Mészner Zsófia – Kulcsár Andrea: Varicella-zoster – disease burden in Hungary reflected in hospitalization rates, ESPID poster, 2008